

**DEKLARACIJA E JEKHUTNE NACIJENGO KATAR E HAKAJA
PERUTNENDE E NACIONALNUNE, ETNIKUNE, PAČAJMASE
THAJ E ČHIBENDE MINORITENGO**

E Generalno Ćidutni,

Andarnevo zurarindoj kaj si, sar so džangljjarol e Povelja (publikuno dokumenti), jekh katar šorune resimata e JN te telalmažutil thaj inćarol paćivaljipe e manušikane hakajengo thaj fundune mukljimata e sahenđe, bi samako pe rasaće, đenipase, ćhibaće ja paćajmase ulavdimata.

Andarnevo zurarindoj o paćape ane fundune manušikane hakaja, thaj ano paćivaljipe thaj izalatnipe thaj molipe e manušikane đenesko, ane barabarune hakaja e muřsesko thaj e đuvljeđe jako thaj e cikne thaj e bare nacijengo.

Ano mandipe te telalmažutil nakhavdipe e principengo sainćarde ane Povelja, Univerzaluni Deklaracija katar e manušikane hakaja, Konvencija katar o aćhavipe thaj pedepsipe đungaljimasko e genocidosko. Maškarthemutni konvencija katar o eliminipe sa e formengo e rasnune diskriminacijako, Maškarthemutne poveljako katar e politikune thaj forutnenđe hakaja, Maškarthemutne poveljako katar e ekonomikane, socijalnune thaj e kulturaće hakaja, Deklaracija katar o eliminipe sa e formengo e natolerancijako thaj diskriminacijako po fundo paćapesko thaj paćajmasko, a vi e Konvencija katar e hakaja ćhavorrese sar vi e avera relevantnune maškarthemutne instrumentore save si ande po globaluno ja regionalnuno nivo thaj godola save si phangljune maškar e nesave raštre đenutna e JN.

Inspirisime decizijenca e artikuloze 27 e Maškarthemutne poveljako katar e politikane thaj forutnenđe hakaja save si phandune hakajenca e perutnenđe etnikune, paćamase ja ćhibenđe minoritengo,

Sitoj ano dićhipe kaj telalmažutipe thaj arakhavipe e hakajengo e perutnengo e nacionalnune ja etnikune, paćamase ja ćhibenđe minoritengo mažutisaren politikaće thaj amaljimase zurarimase e Raštrengo an save đuvdisaren,

Akcentindoj kaj si sajekh telalmažutipe thaj realizipe hakajengo e perutnengo e nacionalnune ja etnikune, paćamase ja ćhibenđe minoritengo, sar integraluno kotor bararimasko e amaljimasko ano saipe thaj ano ramo e demokratikane ramosko fundome po thagaripe hakajengo, goda so ka ma mažutisarol zurardipe amaljimasko thaj kupaćerimasko maškar e etnosore thaj Raštre,

Samasa kaj e JN siljen vasni rola ano dićhipe arakhajmasko e minoritengo,

Sitoj ano dićhipe điakanutni bući ano ramo sistemasko e JN, uladune katar e rig Komisijaći vaš manušikane hakaja, Telalkomisijako vaš aćhavipe diskriminacijako thaj arakhavipe e minoritengo thaj e trupore save si fundune ano phandipe e Maškarthemutne poveljasa katar e manušikane hakaja thaj e avere relevantnune instrumentonca save ljenpe manušikane hakajenca ano dićhipe telalmažutimasko thaj arakhajpe hakajengo e perutnengo e nacionalnune ja etnikune, paćamase ja ćhibenđe minoritengo,

Ljindoj ane sama e vasni bući save e maškarthagarune organizacije ćerde trujal o arakhajpe e minoritengo thaj telalmažutipe thaj arakhajpe e hakajengo e perutnengo e nacionalnune ja etnikune, paćamase ja ćhibenđe minoritengo,

Methodindoj trubupe kaj te arakhadol vađe majefikasuno nakhavdipe e maškarthemutne instrumentengo katar e manušikane hakaja save si phandine hakajenca e perutnenđe e nacionalnune ja etnikune, paćamase ja ćhibenđe minoritengo,

Šunavol kaja Deklaracija katar e hakaja perutnende e nacionalnune ja etnikune, pačamase ja čhibende minoritengo:

Artikulo 1

1. E raštre ka aračhen o egzistiripe thaj nacionalnuno ja etnikuno, pačamasko ja čhibako identiteto e minoritengo ano ramo ljende trubune teritorijengo thaj ka pindarol e šartore vaš e promocija gode identitetosko.
2. E raštre ka anen trubune kanunesedinimata thaj aver napore vaš resipe gode resipengo.

Artikulo 2

1. E perutne nacionalnune ja etnikune, pačamase ja čhibende minoritengo (ano lundaripe e tekstesko “e perutne minoritende”) siljen hakaj te aven ljen piri kultura, te mothon piro pačape thaj labaren piri čhib, sar putarune (publikune), gja vi privatnune, mukljune thaj bi hamimasko rigatar thaj diskriminacijako.
2. E perutne minoritende siljen hakaj kaj lačhecerune te ljen ljipe ano kulturako, pačamasko, amalikano, ekonomikano thaj putaruno đuvdipe.
3. E perutne minoritende siljen hakaj kaj lačhecerune te ljen ljipe ano anipe činadipengo pe nacionaluno, thaj kana si goda šajune, regionaluno nivo, save si phandine e minoritenga savende peren ja e umaljina an save đuvdisaren, po čhand savo naj ano turlusipe e nacionalnune kanunesedinutnesa.
4. E perutne minoritende siljen hakaj te fundosaren thaj inčaren pire čidimata.
5. E perutne minoritende siljen hakaj te fundosaren thaj inčaren, bi nisave diskriminacijako, mukljune thaj nihšabese kontaktore e avere đenenca pire grupako thaj e perutnenca avere minoritende, sar vi prekalhudutese kontaktore e raštrarenca e avere Raštrengo savenca si phanglje nacionalnune ja etnikune, pačamase ja čhibace phandimatenca.

Artikulo 3

1. E perutne minoritende šajin bi nisave diskriminacijako te hačaren pire hakaja, phandindoj vi godola save si ljiparde an kaj Deklaracija, uladune thaj ane khetani e avere đenenca pire grupako.
2. Nijekh perutno e minoritengo ni ka inčarol došace inkljimata sar inkljipe hačarimasko ja nahačarimasko e hakajengo ljiparde an kaj Deklaracija.

Artikulo 4

1. E raštre ka anglaljen prekaltrubune napore te aračhen kaj e perutne minoritende šajin pherdune thaj efikasune te hačaren sa pire manuškane hakaja thaj fundune mukljipena bi diskriminacijako thaj ano pherdo barabaripe anglal o kanuni.
2. E raštre ka ma trubul te anglaljen napore te sikaven kamune trujalimata sar ka ma čeren šajune e perutnende minoritende te mothon pire uladimata thaj te bararen piri kultura, čhib, pačape, tradicija, adetore, te ande goda varsave adetore phađen o nacionaluno hakaj thaj ano turlusipe si e maškarmutne standardenca.
3. E raštre trubul te anglaljen trubune napore sar ka ma, kana si goda šajune, e perutne minoritende te aven ljen trubune šajimata vaš sičipe pire dejaće čhibako ja sikavipe pe piri dejikani čhib.
4. E raštre trubun kaj, kana goda si šajune, te anglaljen napore ane umaljina sičopese, sar ka ma đungaven o pindaripe e istorijako, tradicijako, čhibako thaj kulture e

minoritende, save si andral ljende teritorijengo. E perutne minoritende trubul te avol ljen trubune šajmata te resen đanipe katar o sorroćiduno amaljipe.

5. E raštre trubun te dikhljaren trubune napore sar ka ma e perutne minoritende pherdune šajina te ljen ljipe ano ekonomikano angljipe thaj bararipe pire phuvako.

Artikulo 5

1. E nacionalnuni politika thaj e programore ka planirinpe thaj nakhavdon uzal trubuno paćivaljipe vaš legitimune interesore e perutnende minoritende.
2. E maškarraštraće programore e kupaćerimase thaj mažutimase trubun te planirinpe thaj nakhavdon uzal trubuno paćivaljipe vaš legitimune interesore e perutnende minoritende.

Artikulo 6

E raštre trubun te kupaćeren pe phućimata save si phandune e perutnenca e minoritende, maškar aćhuno, vi arlimasa e informacijengo thaj đanimasko, sar ka ma angljisaren maškarpesko ljindipekan thaj paćajpe.

Artikulo 7

E raštre trubun te kupatećeren sar ka ma đungaven paćivaljipe e hakajengo ljiparde an kaj Deklaracija.

Artikulo 8

1. Khanći an kaj Deklaracija ni aćhavol pherdipe e maškarthemutne uđiljimatengo e Raštrenge ano dićhipe perutnengo e minoritengo. Uladune, e Raštre ano laćho kamipe ka pheren e uđiljimate thaj uđiljutne buća save anglalje dromal e maškarthemutne kontraktengo thaj ljindipekanengo savende pašilje.
2. Haćaripe e hakajengo ljiparde an kaj Deklaracija ni ka aven po hesapo fije kase haćarimasko univerzalune pindarde manušikane hakajengo thaj fundune mukljipengo.
3. E napore save e raštre anglaljen ando kotorćerimasko e haćarimasko e hakajengo ljiparde an kaj Deklaracija ni ka, *prima facie*, inćardol turlusune ćikatimase e barabarimasko save sainćarol e Univerzaluni Deklaracija katar e manušikane hakaja.
4. Khanći an kaj Deklaracija ni tromal te dindol sar mekljipe fije save aktivitetesko savo si ano turlusipe ćikatimasa thaj resimasa e JN, phandindoj korkorruno barabaripe, teritorijaluno integriteti thaj politikako biumblavdipe e Raštrenge.

Artikulo 9

E specijalizime agencije thaj e avera organizacije sistemose e JN, ano ramo pire trubune kompetencijengo, ka kontribuil pherdune realizacijaće e hakajengo thaj e ćikatimata ljiparde an kaj Deklaracija.